

HLAVNÍ ZADÁNÍ DUCHA SVATÉHO

Činnost Ducha svatého je velmi bohatá a pestrá. Klademe si otázku: Existuje nějaká „základní“, ústřední činnost Ducha, k níž se všechno soustřeďuje? Můžeme najít podstatu, těžiště a jádro díla Ducha? Existuje ústřední bod, těžiště, které všechny různorodé aspekty činnosti Ducha svatého spojuje? Je nějaký společný jmenovatel všech těchto činností? Kam směřuje jeho dílo? Jaké je ohnisko, k němuž jeho působení míří? Pod jakým zorným úhlem se máme na jeho aktivitu v církvi i ve světě dívat?

J. I. Packer ve své knize „Keep in Step with the Spirit“ – „Udržuj krok s Duchem svatým“ (podle Galatským 5,25) – analyzuje tři hlavní způsoby chápání služby Ducha svatého, které se v současnosti vyskytují. Ukazuje jejich přednosti a slabiny, aby se nakonec soustředil na samotné jádro a ohnisko činnosti Ducha svatého, kterou bude vykonávat do druhého příchodu

Tři hlavní pojetí služby Ducha jsou: síla a moc, duchovní dary a čistota motivů a činů.

Ježíše Krista. Tato tři hlavní pojetí služby Ducha jsou: síla a moc pro vítězný život, duchovní dary ve službě a čistota motivů a činů (tyto kategorie nejsou vyčerpávající).

1. Síla a moc Ducha

Někteří křesťané pohlížejí na učení o Duchu svatém především z hlediska síly a moci. Duch je zde proto, aby nám dal schopnost činit věci, které bychom měli dělat a opravdu je dělat chceme, ale musíme přiznat, že k nim nemáme dostatek sil. Těžko odoláváme různým žádostem, nemáme trpělivost s lidmi, nejsme schopni milovat své nepřátele, nevíme si rady se svými zlozvyky, nedokážeme ovládat svou povahu, chybí nám odvaha svědčit o Kristu. V každodenních myšlenkách a modlitbách se neustále vracíme k tomu, abych nás Duch svatý zmocnil ke krokům a skutkům, k nimž nemáme dost sil.

Tento důraz je v každém případě správný. Vždyť téma a zaslíbení síly a moci Ducha svatého se vyskytuje v Novém zákoně. Když byl o letnicích vylit Duch svatý,

- *Boží moc provázela svědectví apoštolů o vzkříšení Pána...* (Skutky apoštolské 4,33).

První mučedník církve Štěpán

- *byl obdařen Boží milostí a mocí a činil mezi lidem veliké divy a znamení* (Skutky apoštolské 6,8).

Pavel připomíná Korintským:

- *... má řeč a mé kázání ... se prokazovaly Duchem a mocí, aby se tak vaše víra ... zakládala na moci Boží* (1. Korintským 2,4–5).

Nikdy bychom neměli zapomínat na téma síly a moci, které přicházejí od Ježíše Krista skrze Ducha svatého. Na zmocňování Duchem jsme zcela závislí.

Nástrahy

Pokud se však téma síly a moci stane ústředním bodem našeho přemýšlení o Duchu svatém, mohou nastat problémy:

Soustředění zájmu na hledání moci nad tím či oním vede k introvertním sklonům. Je tu tendence mluvit o díle Ducha, ale ve středu

stojí člověk, jako by Boží moc byla něčím, co je nám dáno k dispozici, abychom si to zapnuli a použili. Může z toho vyplynout vnitřní pasivita, čekání na Boží sílu, která nás ponese dál. Pak se také stává, že hledáme jen „sílu k životu“ místo osoby Ježíše Krista jako Pána.

Při obrácení Bůh někdy učiní zázrak náhlého vysvobození z té či oné slabosti; přesto je život křesťana neustávajícím bojem proti nástrahám světa, těla i ďábla. To, co v tomto případě potřebujeme, je hlubší porozumění učení o Duchu svatém. Téma prožití moci nás do těžiště jeho díla nepřivede.

2. Duchovní dary

Jiní křesťané pohlížejí na učení o Duchu svatém především z hlediska obdržení a uplatňování duchovních darů. Zdá se, jako by práce Ducha začínala i končila s užíváním duchovních darů – především mluvením cizími jazyky, uzdravováním, proroctvím nebo činěním divů a zázraků. Pokud se nic takového neděje, tito lidé mají pocit, že je Duch svatý vzdálen.

Neměli bychom ani zde přehlédnout důležitý a správný důraz – tentokrát na přítomnost duchovních darů a na důležitost jejich využívání. Duch svatý rozdává dary, aby tělo Kristovo (církve) mohlo řádně vykonávat všechny své funkce:

- *Každému z nás byla dána milost podle míry Kristova obdarování...* (Efezským 4,7).
- *Každý ať slouží druhým tím darem milosti, který přijal; tak budete dobrými správci milosti Boží v její rozmanitosti* (1. Petrův 4,10).

Nástrahy

Jestliže se však otázky týkající se darů Ducha svatého stanou tím hlavním zájmem, mohou se objevit deformace a problémy:

Zveličování vlastního obdarování

Někteří podleli pokušení podceňování a někdy i přehlížení těch křesťanů, kteří neměli jisté dary a jejichž služba vypadala „obyčejněji“ než ta jejich.

Podceňování vzdělávání a výchovy

Některá mimořádná obdarování, jež Duch dává církvi, zaslepila oči některých věřících ke skutečnosti, že významnější dary pro život a zdravý růst církve jsou učení a výchova v Božím slově.

Autoritářské pastorační působení

Užívání duchovních darů někdy vedlo k ne(z)řízeným projevům bez citu pro přiměřenost. To se zase jiní snažili vyvážit autoritářským pastoračním dohledem, který zacházel až k ovládnání svědomí.

Když se v Bibli hovoří o tom, jak Bůh působí v lidských životech, je dáváán důraz především na charakter, motivy a postoje. V Novém zákoně mají před charismatickými důrazy vždy přednost ty etické. Máme být podobní Kristu, ale ne na prvním místě v darech, nýbrž v lásce, pokoře, soucitu, podřízení se Boží vůli. Samotné zaměření na duchovní dary nás k ohnisku díla Ducha v církvi nepřivede.

3. Čistota

Jsou také křesťané, u nichž se přemýšlení o Duchu svatém zužuje na posvěcení. Pro ně je zásadní myšlenkou čistota myšlenek, motivů i skutků, kterou Duch dává, když nám pomáhá nečinít skutky těla a umožňuje nám umrtvovat hřích, který je v nás usídlen. Hlavním zaměřením není zakoušení moci v duchovním boji ani duchovní dary, ale Boží pomoc v zápase s hříchem, jež nás udrží čistými a nepošpiněnými.

Vidíme zde další velice důležitý a biblicky správný důraz. Svatý Bůh nám ze své milosti naše hříšné chování nejen odpouští, ale také má moc je zastavit:

- *Pokropím vás čistou vodou a budete očištěni; očistím vás ode všech vašich nečistot a ode všech vašich hnusných model (Ezechiel 36,25).*

Dílo Ducha v tom směru, že nám ukazuje na naše pošpinění a burcuje nás k očištění a obnově, nesmíme podceňovat:

- *... Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost (Galatským 5,16).*

Nástrahy

Navzdory tomu všemu číhají nástrahy i na ty, kdo učinili z učení o morálním boji ústřední myšlenku díla Ducha svatého. Projevuje se u nich:

Sklon k zákonictví

Zavádějí pro sebe i ostatní přísná ustanovení o dodržování vnějších, měřitelných věcí a vymezují pravidla chování.

Farizejství

Chtějí se hlavně vyhnout tomu (vnějšimu), co (podle jejich mínění) pošpinuje, a pevně se držet spíše zásady nekompromisnosti než praktické lásky.

Pesimismus

Nevěří v opravdovou změnu u sebe ani u ostatních. Žijí bez radosti. To nejlepší, v co doufají, je, že to nebude horší. Stávají se do sebe zahleděnými lidmi, kteří se neustále obírají zkažeností svého srdce.

Vidíme, že ani zaměření na ochranu před „světem“ a před pošpiněním nás ještě k jádru díla Ducha svatého nepřivede. Není-li naše uvažování o působení Ducha svatého zakotveno v hlubším pohledu na jeho službu než na moc, dary a posvěcení, unikne nám to hlavní zadání a poslání Ducha.

Hlavní zadání a poslání Ducha: oslavení Ježíše Krista

Pán Ježíš řekl o Duchu svatém, který bude seslán o letnicích, že ho oslaví:

- *Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne (Jan 16,13–14).*

„On mě oslaví“ znamená „On mě vyvýší, on mě učiní slavným a úžasným v očích lidí. Dá jim poznat slávu, jež mi patří“. Celé působení

Ducha se vztahuje k Pánu Ježíši Kristu. Záměr Ducha je stejný jako záměr Otce – oslavit Syna. Duch staví Krista do popředí, na „pódium“, „svítí“ na něj, takže vidíme především Krista. Duch nás neustále vybízí, abychom přicházeli k Ježíši Kristu a žili s ním.

Oslava a vyvýšení Ježíše Krista je základním posláním a klíčovým zadáním Ducha. To je smysl toho, proč byl Duch poslán. To je zorný

Oslava a vyvýšení Ježíše Krista je základním posláním a klíčovým zadáním Ducha. To je smysl toho, proč byl Duch poslán.

úhel, z něhož se máme na celou službu Ducha dívat. Teprve z tohoto pohledu můžeme každý jednotlivý rys jeho služby správně chápat. Od letnic ve Skutcích 2 Duch svatý neustále koná

tuto práci. Zpřítomňuje, vysvětluje, přibližuje nám slavné dílo Pána Ježíše Krista, který nyní sedí na trůnu po Boží pravici. Dává nám ho zažít, abychom se k této oslavě připojili. Jádrem díla Ducha je vyvýšení osoby vzkříšeného a vládnoucího Pána Ježíše Krista.

Pán Ježíš také řekl, jak bude Duch toto oslavení realizovat:

- ... bude vám zvěstovat to, co přijme ode mne (Jan 16,14).

To znamená, že Duch nám zjeví a ukáže vše opravdové a skutečné o Ježíši Kristu jako o našem Vykupiteli, Spasiteli, Zachránci, Prostředníku a Pánu. Duch svatý nám vysvětlí vše, co je pravda o něm jako o dokonavateli naší víry, o tom, že jednoho dne pro nás přijde a vezme nás k sobě, abychom byli s ním navěky.

Duch neustále, nepřetržitě koná své dílo tak, aby Ježíš Kristus mohl být poznán, milován, aby byl uctíván a chválen, abychom mu dali důvěru, abychom ho následovali a poslouchali, aby byl naším vzorem, abychom mu vydali svůj život jako svému Spasiteli a Pánu a dokonce ho pro něj i položili.

To je základ, smysl, ohnisko služby Ducha. Zachováme-li si tuto perspektivu, dostane se nám Duch svatý do správného zorného úhlu. Když svou pozornost omezíme jen na některá dílčí působení Ducha (zmocnění, dary, posvěcení) a zmizí nám z dohledu hlavní cíl, mohou

nastat nejrůznější problémy. Bude-li však v našem hledáčku vyvýšení a oslavení našeho Pána Ježíše, budeme rozumět tomu, proč potřebujeme Ducha, aby nás zmocňoval, obdaroval a očišťoval. Duch nám umožní pochopit potřebu síly, darů i čistoty. Dá podivuhodnou sílu zvítězit nad našimi slabostmi, vybaví nás dary, abychom mohli účinně sloužit, a odhalí tmavá zákoutí v našem srdci tak, že se kajeme, abychom byli takoví, jakým je on.

Proto máme a potřebujeme mít po obrácení ke Kristu tolik různých prožitků a zkušeností s Duchem svatým. Nic se v životě víry neděje bez Ducha svatého, ke všemu potřebujeme jeho pomoc:

- *Ne mocí ani silou, nýbrž mým duchem, praví Hospodin zástupů (Zacharjáš 4,6).*

OBSAH

Předmluva	5
Úvod	7
1. Kdo je Duch svatý	9
2. Duch svatý přicházející	15
3. Duch svatý přebývající	27
4. Duch svatý sestupující	41
5. Duch svatý zmocňující (1)	61
6. Duch svatý zmocňující (2)	75
7. Duch svatý pomáhající (sloužící)	109
8. Provinění proti Duchu svatému	119
9. Duch svatý v dalších biblických textech	125
10. Hlavní zadání Ducha svatého	131
11. Požehnání a nástrahy v charismatickém hnutí	139
Závěr	147
Poznámka vydavatele	149
Literatura	150